

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis
Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus,
Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia -
Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

§. 2. Prima ratio institutiones Horarum ex D. Cypriano. Secunda ex
Amalario Fortunato, & Honorio Augustodunensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

*Sanctaeque religio, pietasque, & Numina spectant;
 Parcite pollutis haec scripta evolvere dextris,
 Parcite vulgus iners, dira plebs conscia culpa,
 Cui fixum stat corde nefas, quam vulnere foedo
 In Bacchi Venerisque luem malus impulit error.
 Non hic obscuris rerum primordia pando
 Natura è claustris: non hic digesta per annum
 Tempora, non Thebas, non alii sidera coeli
 Concino diversos hominum variantia casus:
 Non freta fatidica primum sulcata carinae,
 Non stygij raptoris equos, non pocula Circes,
 Non clarum Aëcidem, formidatumque noverca
 Amphitryoniadem, miseraque incendia Trojae.
 Non refero hic varias subeuntia corpora formas,
 Non sylvas, viridesque plagas, Veneresque, jocosque.
 Haec, pereant, quicunque colunt. Mibi splendida ab alto
 Lux nitet, & divo jam cor perfunditur aestu.
 Ecce Deus, Deus ecce venit, procul este profani:
 Este procul, nocuos procul hinc avertite vultus.
 At vos sanctae animae, solidae pietatis alumnae,
 Quas amor, & summi perstringit Numinis horror,
 Vos precor hic paucas perituri temporis horas
 Conterere, & mecum veterum vestigia Patrum
 Certa sequi. Dignas, Deus est, cui pangere laudes
 Legibus hic doceo sacris, quem iusta per orbem
 Terra colit, celebratque polus, manesque tremiscunt.*

S. II

Prima ratio institutionis horarum ex Divo Cypriano. Secunda ex Amalario Fortunato, & Honorio Augustodunensi.

I. **P**rimam rationem mysticam, ob quam horariae preces sunt institutae, eloquentissimus (l) Cyprianus assignat his verbis. In orationibus celebrandis in-

l Cyprianus lib. five serm. de orat. Dominica propè finem.

venimus observasse cum Daniele tres pueros in fide fortes, & in captivitate victores, horam tertiam, sextam, & nonam, sacramento scilicet Trinitatis, quæ in novissimis temporibus manifestari habebat. Nam & prima hora in tertiam veniens consummatum numerum Trinitatis ostendit. Itemque ad sextam quarta procedens declarat alteram Trinitatem. Et quando à septima nona completur, per ternas horas Trinitas perfecta numeratur. Quæ horarum spatia jam pridem spiritualiter determinantes adoratores Dei, statutis & legitimis ad precem temporibus serviebant: & manifesto postmodum res est, sacramentum olim fuisse, quod ante sic iusti precabantur. Nam super discipulos hora tertia descendit Spiritus sanctus, qui gratiam Dominicæ promissionis implevit. Item Petrus hora sexta in tectum superius ascendens, signo pariter, & voce Dei monentis instructus est, ut omnes ad gratiam salutis admitteret, cum de emundandis gentilibus antè dubitaret. Et Dominus hora sexta crucifixus, ad nonam peccata nostra sanguine suo abluit, & ut redimere, & vivificare nos posset, tunc victoriam sua Passione perfecit. Sed nobis, præter horas antiquitus observatas, orandi nunc & spatia, & sacramenta creverunt. Nam & mane orandum est, ut resurrectio Domini matutina oratione celebretur, quod olim Spiritus sanctus designabat in psalmis dicens, *(m) Rex meus, & Deus meus, quoniam ad te orabo Domine manè, & exaudies vocem meam, manè assistam tibi, & contemplantur te.* Recedente item sole, ac die cessante necessario rursus orandum est. Nam quia Christus sol verus, & dies verus est; sole, ac die seculi recedente, quando oramus. & petimus, ut super nos lux denuò veniat Christi, precamur adventum lucis æternæ gratiam præbiturum. Et post pauca de nocturnis precibus. Quando mundi lege decurrens vicibus alternis nox resoluta succedit, nullum de nocturnis te-

m Psalm. 5.

D iij

nebris esse orantibus damnum potest, quia filiis lucis & nocte dies est. Quando enim sine lumine est, cui lumen in corde est? Aut quomodo sol ei, & dies non est, cui sol, & dies Christus est? Qui autem in Christo, hoc est in lumine, semper sumus, nec noctibus ab oratione cessemus. Hæc Cyprianus Christianæ eloquentiæ Princeps.

II. Secunda ratio (*n*) Amalarium Fortunatum habet auctorem. Christi enim sanguine, magno & inæstimabili pretio, à diabolica servitute redempti jam nostri non sumus, sed Redemptoris nostri, quotquot Christiano nomine censemur, quem debitis gratiarum actionibus prosequi, ac jugiter glorificare debemus, ut quoniam singulis horis, ac momentis ejus beneficio vivimus, & sumus; ita etiam, quantum præsentis vitæ necessitas permiserit, ab illius numquam laude cessemus. Hoc pro modulo nostro præsumus, dum in nocturna synaxi duodecim psalmos cantantes, diurno etiam tempore quolibet horarum ternario tres psalmos modulantes singulis horis per hujusmodi psalmorum repetitionem Deo præsentibus viginti quatuor dici horas divino famulatu consecramus. Sic enim fit, quod in re simili Sanctus (*o*) Leo Magnus observat, ut anima, quæ terrenis adhuc desideriis implicatur, & curis secularibus impeditur, ex intervallo saltem ad divina respiret. Consonat huic doctrinæ (*p*) Honorius Augustodunensis in Gemma animæ. Sol totum mundum viginti quatuor horis perlustrat, & stellas quidem sibi in die præsentibus lumine suo obscurat, absentes verò in nocte illuminat. Sol autem Christum justitiæ solem præfigurat, qui hunc superiorem mundum quasi in die illustrabat, dum illum præsentia sua, doctrinis & miraculis illuminabat. Inferiorem verò quasi in nocte irradiavit, dum morte sua sedentes in tenebris, & umbra mortis visi-

n Amalar. lib. 3. de Eccles. officiis c. 1. & Leo ser. 4. de jejun. septimi mensis.
p Gemma animæ lib. 2. cap. 49. & 50.

tavit. Stellas verò præsentēs velat in die, dum Sanctos in gloria suæ præsentiae à mundi tenebris cœlat. Stellas in nocte absens illuminat, quia justos in nocte hujus vitæ illustrat. In nocte ergo duodecim psalmos, & in die totidem psallimus, quot horis stellas, à sole undiqueversum illuminari diximus, quatenus nos Christiani in baptismo stellæ facti ab æterno sole in omni hora illuminemur, si Dominum in omni tempore benedicentes veneremur. Optimè S. (q) Eligius; Cui dicendum est, oportet semper orare, & non deficere, nisi ei, qui canonicis horis quotidie, juxta ritum Ecclesiasticæ traditionis, psalmodiis precibusque consuetis Dominum laudare, & rogare non desistit? & hoc est quod Psalmista dicebat, (r) *Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo.* Septenario enim numero, inquit (s) Primasius, universitas figuratur, propterea canitur; *Septies in die laudem dixi tibi* quod alibi dicit, *Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo.*

§. III.

Tertia ratio ex Hugone Victorino. Quarta ex communi Scriptorum sententia ob Dominicæ Passionis memoriam.

I. **T**ertiam rationem tractat (t) Hugo de S. Victor. Octo horas sancti Patres præ cæteris ad laudandum Deum elegerunt, mediam scilicet noctem, diluculum, Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, Vesperas, & Completorium. Quia dignum est, ut homo, qui corpus gerit ex quatuor elementis, quater respectu noctis, & quater respectu diei per diem naturalem Deum sibi placare satagat. Et cum omni tempo-

q Elig. hom. 11. r Psalm. 33. s Primasii lib. 1. in Apoc. cap. 1. & Hugo cap. Speculi de Ecclesiæ mysteriis.